

Тетяна ПАСТЕРНАК,*orcid.org/0000-0003-0589-6881*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри романо-германських мов

Національної академії Служби безпеки України

(Київ, Україна) *tanya.pasternak@gmail.com*

НАВЧАННЯ УСНОМУ ГОВОРІННЮ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВИКЛИКИ ТА РІШЕННЯ

Стаття присвячена комплексному дослідженню сучасних підходів до розвитку усного мовлення студентів у контексті трансформації освітнього середовища під впливом цифровізації. Актуальність роботи зумовлена необхідністю адаптації традиційних методик навчання до нових вимог цифрової доби та зростанням ролі комунікативної компетентності як ключового чинника професійного й особистісного розвитку. Метою дослідження є визначення найбільш ефективних стратегій розвитку усного мовлення та аналіз можливостей застосування сучасних цифрових інструментів у поєднанні з комунікативно-орієнтованими методами навчання. У статті розкрито теоретичні засади кооперативного навчання, наведено класифікацію мовленнєвих та психологічних бар'єрів, що перешкоджають активній участі студентів у мовленнєвій діяльності, та запропоновано комплекс вправ для їх подолання. Проведено порівняльний аналіз онлайн- та очного форматів навчання, з'ясовано їх дидактичні можливості, обмеження та вплив на динаміку мовленнєвої взаємодії. Особливу увагу приділено сучасним цифровим ресурсам – відеоконференц-платформам, інтерактивним дошкам, сервісам асинхронних відеозаписів, VR-технологіям та інструментам штучного інтелекту, які мають потенціал у моделюванні автентичних комунікативних ситуацій, формуванні спонтанного мовлення, розвитку вимови та інтонаційних навичок. Результати дослідження засвідчили, що найбільшої ефективності можна досягти через інтеграцію кооперативних підходів, психологічно спрямованих вправ та цифрових технологій у цілісну методичну систему. Зроблено висновок, що поєднання традиційних і технологічно-орієнтованих практик сприяє створенню гнучкого, мотивуючого та багатомірною мовного середовища, яке відповідає сучасним освітнім потребам студентської молоді.

Ключові слова: усне мовлення, цифрові технології, онлайн-навчання, кооперативне навчання, мовленнєві бар'єри.

Tetiana PASTERNAK,*orcid.org/0000-0003-0589-6881*

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Romance and Germanic Languages

National Academy of the Security Service of Ukraine

(Kyiv, Ukraine) *tanya.pasternak@gmail.com*

TEACHING SPEAKING IN MODERN CONDITIONS: CHALLENGES AND SOLUTIONS

This article is devoted to a comprehensive study of contemporary approaches to developing students' oral communication skills in the context of the transformation of the educational environment under the influence of digitalization. The relevance of the work is determined by the need to adapt traditional teaching methods to the new demands of the digital age and the growing role of communicative competence as a key factor in professional and personal development. The purpose of the study is to identify the most effective strategies for developing speaking skills and to analyze the possibilities of applying modern digital tools in combination with communicative-oriented teaching methods. The article explores the theoretical foundations of cooperative learning, presents a classification of speech and psychological barriers that hinder students' active participation in communicative activities, and proposes a set of exercises to overcome them. A comparative analysis of online and in-person learning formats was conducted, examining their didactic potential, limitations, and impact on the dynamics of verbal interaction. Special attention is paid to modern digital resources—videoconferencing platforms, interactive whiteboards, asynchronous video services, VR technologies, and artificial intelligence tools—which have the potential to simulate authentic communicative situations, foster spontaneous speech, and develop pronunciation and intonation skills. The study results indicate that the highest effectiveness can be achieved through the integration of cooperative approaches, psychologically oriented exercises, and digital technologies into a holistic methodological system. It is concluded that combining traditional and technology-oriented practices contributes to creating a flexible, motivating, and multidimensional language environment that meets the contemporary educational needs of students.

Key words: speaking, digital technologies, online learning, cooperative learning, speech barriers.

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому світі володіння іноземною мовою, а особливо навичками усного мовлення, стає одним із ключових факторів професійного й особистісного становлення. Зростаюча мобільність, посилення міжнародної співпраці, відкритість інформаційного простору та вимоги сучасного ринку праці зумовлюють потребу у формуванні громадян, здатних ефективно й упевнено комунікувати у різних соціально-комунікативних контекстах. Усне мовлення забезпечує можливість реальної взаємодії, обміну інформацією, досягнення професійних завдань та соціальної інтеграції. Водночас навчання говорінню у сучасних умовах стає складнішим через низку факторів: домінування цифрових технологій і зміна освітнього середовища; поява нових форматів взаємодії (змішане, дистанційне, синхронне та асинхронне навчання); трансформація запитів студентів, які очікують максимальної практичності, інтерактивності та індивідуалізації навчання; зростання ролі самостійної діяльності та потреба у розвитку автономності студентів.

Отже, виникає необхідність переосмислення традиційних методів, впровадження нових педагогічних стратегій, створення інноваційних практико орієнтованих моделей навчання усного мовлення.

Метою даної статті є аналіз та оцінка методів і стратегій розвитку усного мовлення у студентів у контексті сучасних освітніх технологій, зокрема з урахуванням онлайн– та очного форматів навчання. Дослідження спрямоване на виявлення ефективних мовленнєвих вправ, кооперативних стратегій та цифрових інструментів, що сприяють подоланню мовленнєвих бар'єрів, активізації комунікативної діяльності та підвищенню мотивації студентів.

Аналіз досліджень. Сучасна методика навчання усного мовлення спирається на концепцію комунікативного підходу, що передбачає створення умов для реального мовленнєвого досвіду студентів. За К. Лакманом, найефективнішими є завдання, які імітують природні мовні ситуації і забезпечують автентичний контекст застосування мовних засобів. Навчальна активність має бути реалістичною, орієнтованою на досягнення комунікативної мети, а не лише на відтворення граматичних структур (Lackman, 2010).

Значний внесок у розвиток методики зробила Джейн Вілліс, яка визначила три ключові компоненти процесу навчання говорінню: *exposure* – багатий і регулярний вплив автентичної мови; *use* – цілеспрямоване використання мовних

ресурсів у реальних або наближених до реальних умовах; *motivation* – внутрішня зацікавленість та створення позитивної емоційної атмосфери (Willis, 1996).

На думку Кена Лакмана, формування повноцінної комунікативної компетентності можливе лише за умови системного розвитку мовленнєвих піднавичок, серед яких: плавність мовлення (*fluency*), лексична, граматична та фонетична правильність, функціональність та ситуативність мовлення, навички черговості та реагування, довжина висловлювання та управління розмовою (Lackman, 2010).

Розуміння цих складових дозволяє створити цілісну методичну систему, спрямовану на комплексний розвиток мовленнєвих умінь.

Виклад основного матеріалу. Аналіз та узагальнення досліджуваного матеріалу дав змогу виокремити найефективніші методи й активності для розвитку навичок усного мовлення.

А. Стратегії кооперативного навчання.

У контексті сучасної методики викладання іноземних мов кооперативне навчання розглядається як одна з найбільш ефективних технологій активізації мовленнєвої діяльності. Спенсер та Мігель Кагани, спираючись на концепцію множинних інтелектів Говарда Гарднера, розробили методику, яка ґрунтується на ідеї, що кожен студент володіє унікальним профілем інтелектів і здатний ефективно навчатись через різні типи взаємодії (Kagan and Kagan, 1998). Кооперативне навчання створює умови для рівноправної участі, взаємопідтримки та соціального залучення, що є критично важливим для розвитку усного мовлення.

Застосування стратегій Кагана дозволяє досягти таких цілей:

- активізація усного мовлення у групах різного рівня підготовки;
- формування навичок співпраці, командної роботи та лідерства;
- зниження мовленнєвої тривожності та бар'єрів;
- створення автентичного мовного середовища через взаємодію “студент – студент”;
- підвищення відповідальності за власний внесок у спільну діяльність.

Ми пропонуємо опис ключових стратегій кооперативного навчання та їх значення для розвитку усного мовлення.

1. **Сліпа послідовність (Blind Sequencing).** Вправа передбачає, що кожен учасник групи має інформаційну частину (картку, зображення, словосполучення), яку він бачить лише сам. Студенти мають усно описати свій фрагмент так,

щоб команда змогла відтворити правильну послідовність елементів. Вправа стимулює точність і ясність мовлення, оскільки студенти повинні передати інформацію зрозуміло; тренує навички слухання, бо успішність виконання завдання залежить від здатності чути і розуміти інших; сприяє розвитку координації в команді та комунікативної відповідальності.

2. Мозковий штурм (Brainstorming). Учасники генерують максимальну кількість ідей на задану тему. Вправа сприяє розвитку мовної спонтанності та креативного мислення; активізує лексичний запас, оскільки теми часто охоплюють широкий словниковий спектр; допомагає долати страх помилок, бо формат передбачає відсутність “правильних” ідей.

3. Карусельне обговорення (Carousel Feedback). Команди створюють продукт (постер, текст, проєкт), після чого учасники по колу переміщуються між столами інших груп і залишають свої коментарі або рекомендації. Вправа формує культуру конструктивного зворотного зв'язку; розвиває критичне мислення і навички аргументування; сприяє повторному опрацюванню мовних структур, оскільки студенти багаторазово обговорюють ті самі теми різними словами.

4. Кутки (Corners). Студенти обирають “кут” кімнати відповідно до своєї позиції щодо певної проблеми (наприклад, “повністю згоден”, “частково згоден”, “не згоден”). Потім обговорюють це у групі. Вправа сприяє усному формулюванню власної позиції; тренує наведення аргументів та заперечення контраргументам; створює умови для дискусії у малих групах, де студенти менш соромляться помилятися.

5. Вибір із карток (Fan-N-Pick). Один студент “віялом” тримає картки з питаннями або завданнями, інший тягне картку та відповідає, третій підсумовує відповідь, четвертий оцінює. Вправа забезпечує рівний розподіл ролей і відповідальності; стимулює діалогічне мовлення, включно з умінням ставити, уточнювати та формулювати відповіді; формує навички переказу та підсумування.

6. Знайди правило (Find My Rule). Студенти отримують картки з певною ознакою й повинні визначити закономірність, яка їх об'єднує. Вправа розвиває аналітичне та дедуктивне мислення; стимулює інтерактивне обговорення та аргументацію рішень; тренує описові навички, адже студенти пояснюють, чому їх картки пов'язані.

7. Правда – неправда (Find the Fiction). Кожен учасник формулює три твердження, одне з яких є неправдивим. Завдання групи – визначити його. Вправа стимулює критичне мислення та пере-

вірку інформації; розвиває уміння ставити уточнювальні питання; сприяє створенню позитивного психологічного клімату, оскільки має ігровий характер.

8. Внутрішнє та зовнішнє коло (Inside-Outside Circle). Студенти утворюють два кола, що рухаються назустріч одне одному. Учасники попарно обмінюються питаннями та відповідями, потім переходять до наступного партнера. Вправа інтенсифікує кількість мовленнєвої практики; дозволяє студентам працювати з різними партнерами; розвиває автоматизацію мовних структур, адже питання часто повторюються.

9. Пазл (Jigsaw). Студенти розподіляються на групи, де кожен вивчає одну частину матеріалу. Потім утворюються “експертні групи”, де учасники обмінюються своїми фрагментами й відтворюють повну інформацію. Вправа формує відповідальність за частину спільної роботи; розвиває уміння пояснювати матеріал, що значно підсилює засвоєння; тренує як монологічне, так і діалогічне мовлення (“розкажи своїм партнерам”).

Таким чином, кооперативні стратегії виступають не лише формою групової роботи, а комплексною педагогічною системою, що сприяє всебічному розвитку мовленнєвих компетентностей у сучасних умовах.

Б. Мовленнєві вправи для подолання комунікативних бар'єрів

Подолання мовленнєвих бар'єрів є ключовою умовою успішного розвитку навичок усного мовлення, оскільки значна частина студентів стикається зі страхом зробити помилку, мовленнєвою скутістю, невпевненістю у своїх знаннях або низьким рівнем мовної самооцінки. Психолінгвістичні дослідження доводять, що навіть достатній рівень лексико-граматичної підготовки не гарантує активної участі в усному спілкуванні, якщо студент відчуває емоційний дискомфорт або тривогу (Horwitz, Young, 1991). Тому використання спеціально розроблених мовленнєвих вправ, спрямованих на зниження тривожності та створення “зони психологічної безпеки”, є необхідним компонентом методики викладання іноземних мов.

Мовленнєві вправи, спрямовані на подолання бар'єрів, можна поділити на кілька груп залежно від їх функцій: вправи для зниження мовленнєвої тривожності, вправи для активізації спонтанного мовлення, вправи для поступового ускладнення комунікативних ситуацій, вправи на соціальну взаємодію та кооперацію, ігрові та творчі завдання. Кожна група орієнтована на створення позитивного емоційного клімату й стимулювання студентів до вільного висловлювання.

Нижче подано розширений огляд найбільш ефективних видів вправ.

Вправи для зниження мовленнєвої тривожності.

1. Знайди того, хто... (Find Someone Who...). Студенти отримують список тверджень типу (*Find someone who likes swimming / has visited another country / loves pizza*). Вони повинні знайти однокурсників, які відповідають цим критеріям, та поставити їм короткі запитання.

2. Два кола (Small Talk Circles). Студенти стоять у двох колах і спілкуються з партнерами 30–60 секунд на близькі теми (*My weekend, My favorite food, My hobby*).

3. Щирий комплімент. У парах студенти мають сказати один одному комплімент або позитивне твердження англійською мовою (напр., *I like your ideas / You are good at English*).

Вправи для розвитку спонтанного мовлення.

1. Картки-провокації (Prompt Cards). На картках написані несподівані ситуації або початки фраз (*Suddenly you see a strange box on the street...*). Студенти повинні швидко продовжити історію.

2. 30 секунд без зупинки. Студент говорить на задану тему 30 секунд, не маючи права зупинитися.

3. Фотоісторія. Студенти описують фотографію або серію зображень, намагаючись пояснити, що відбувається.

Вправи для поступового ускладнення мовних ситуацій.

1. Ситуативні діалоги (Role-play Light → Role-play Deep). Викладач вводить ролі поступово: спрощений діалог за моделями; діалог із варіативними відповідями; вільна рольова гра.

2. Ланцюг розповідей (Story Chain). Кожен учасник додає одне речення до попереднього. Якщо помилка виникає, вона не виправляється одразу, щоб не переривати потік.

3. Сліпа інструкція (Blind Instruction). Один студент дає усні інструкції, інший виконує (намалювати фігуру, пройти маршрут).

Кооперативні вправи для подолання бар'єрів через взаємодію.

1. Подумай – обговори в парі – поділися (Think–Pair–Share). Студент спершу думає індивідуально, потім обговорює ідею в парі, і лише після цього – у групі.

2. Кругова відповідь (Round Robin). Кожен член групи по черзі висловлюється на тему, що мінімізує страх домінування сильних студентів.

3. Вибір із карток (Fan-N-Pick). Розподіл чітких ролей знімає психологічний тиск: кожен знає, що робити, тому говорить більш упевнено.

Ігрові та творчі вправи.

1. Факт чи вигадка (Find the Fiction). Студентам потрібно здогадатися, яке з тверджень неправдиве.

2. Хто я? (Guess Who?). Студенти описують персонажа, інші повинні відгадати, про кого йдеться.

3. Переконання (Convince Me). Студент має переконати партнера у певній думці (*Why cats are better than dogs?*).

Мовленнєві вправи, спрямовані на подолання комунікативних бар'єрів, виконують не лише тренувальну, а й соціально-психологічну функцію: вони створюють безпечний простір для помилок, знижують рівень тривожності, формують позитивне ставлення до спілкування іноземною мовою та стимулюють студентів до спонтанної участі в комунікації. Систематичне використання таких вправ підвищує впевненість, комунікативну сміливість і плавність мовлення, що є критично важливим для формування іншомовної комунікативної компетентності.

Перехід до цифрових форм навчання, спричинений глобальними соціальними та технологічними змінами, поставив перед методикою викладання іноземних мов завдання адаптації традиційних підходів до нових умов. Онлайн-формат і очне навчання формують різне комунікативне середовище, впливають на динаміку групи, характер взаємодії студентів і педагогічні методи. Розуміння цих відмінностей є критичним для ефективного розвитку навичок усного мовлення.

Ми порівняли онлайн-формат і очне навчання за певними параметрами, виокремивши типові особливості, представлені у Таблиці 1:

Узагальнюючи наші спостереження, ми резюмуємо:

- онлайн-навчання потребує більшої структурованості, щоб компенсувати відсутність фізичної присутності, тоді як очне забезпечує більш природний контекст спілкування;

- онлайн-середовище відкриває нові технічні можливості для тренування мовлення, але потребує цифрової грамотності та стабільної технічної бази;

- онлайн-навчання вимагає чіткіших структур для активізації усного мовлення, але може бути комфортніше для інтровертних студентів;

- з точки зору психологічного комфорту, обидва формати мають свої психологічні переваги й недоліки, тож важливо індивідуалізувати завдання;

- онлайн-формат потребує більшої регламентації уроку, але пропонує сучасні інструменти моніторингу.

Таблиця 1

Параметр	Очний формат	Онлайн-формат
Простір взаємодії	Фізична присутність	Віртуальна комунікація
Соціальна взаємодія	Комунікація відбувається в умовах реальної соціальної взаємодії	Взаємодія обмежена “вікном камери”
Невербальні сигнали	Студенти сприймають жести, міміку, погляд; полегшує розуміння й підтримує природність діалогів	Невербальні сигнали часто неповні або спотворені; можливі труднощі зі зоровим контактом через технічні особливості платформ
Групова динаміка та емоційний зв'язок	Відчуття групи та емоційний зв'язок створюються спонтанно	Емоційний зв'язок формується повільніше, потребує додаткових активностей (ice-breakers, warm-ups)
Технічні можливості та обмеження	Не залежить від Інтернету чи обладнання	Потребує стабільного з'єднання, камер, мікрофонів
Матеріали та інструменти	Використання матеріалів простіше (картки, дошка, друковані вправи)	Доступні інструменти, недоступні офлайн: інтерактивні дошки (Jamboard, Miro), breakout rooms, онлайн-платформи вправ (Kahoot, Quizlet)
Відволікаючі фактори	Менше відволікаючих факторів цифрового середовища	Частина студентів може мати технічні труднощі, що впливають на якість усного мовлення (затримки, поганий звук)
Динаміка мовленнєвої активності	Легко організувати роботу в парах і групах	Для групової роботи потрібне використання breakout rooms
Переходи між видами діяльності	Висока природність переходів між видами діяльності	Взаємодія менш спонтанна, більше залежна від інструкцій викладача
Спонтанність мовлення	Студенти частіше говорять спонтанно, “між завданнями”	Деякі студенти почуваються більш впевнено, бо можуть вимкнути камеру, читати підказки; інші відчують більшу тривогу через “ефект запису”
Психологічний комфорт і бар'єри	Легше встановити довіру, створити дружню атмосферу	Деякі студенти відчують себе більш захищено “за екраном”
Тривожність та страх помилки	Присутність однолітків може як знижувати, так і підвищувати тривожність (страх помилки “перед усіма”)	Інші відчують дискомфорт від власного зображення в камері (ефект “self-view anxiety”)
Соціальне порівняння	Соціальне порівняння відбувається природно через спостереження за однолітками	Знижується ризик соціального порівняння, бо увага групи розсіяна
Контроль процесу навчання	Викладач контролює хід заняття через миттєву реакцію студентів	Потребує чіткіших інструкцій через затримку реакцій
Гнучкість та адаптація	Можливість гнучко змінювати хід уроку залежно від ситуації в класі	Викладач не завжди може контролювати, чи студент справді активно працює в групі
Дискусії та взаємодія	Легше організувати “живі” дискусії та спонтанні бесіди	Можливі форми моніторингу, яких немає офлайн: запис занять, відстеження часу активності в breakout rooms, цифрові опитування
Параметр	Очний формат	Онлайн-формат
Простір взаємодії	Фізична присутність	Віртуальна комунікація
Соціальна взаємодія	Комунікація відбувається в умовах реальної соціальної взаємодії	Взаємодія обмежена “вікном камери”
Невербальні сигнали	Студенти сприймають жести, міміку, погляд; полегшує розуміння й підтримує природність діалогів	Невербальні сигнали часто неповні або спотворені; можливі труднощі зі зоровим контактом через технічні особливості платформ
Групова динаміка та емоційний зв'язок	Відчуття групи та емоційний зв'язок створюються спонтанно	Емоційний зв'язок формується повільніше, потребує додаткових активностей (ice-breakers, warm-ups)

Інтенсивний розвиток цифрових технологій та їх інтеграція в освітній процес суттєво трансформували підходи до формування комунікативної компетентності студентів. У сфері навчання іноземних мов цифрові інструменти стали не лише допоміжними ресурсами, а й повноцінними платформами для організації мовленнєвої діяльності, моделювання автентичних ситуацій та забезпечення персоналізованого навчання. Завдяки розмаїттю застосунків і платформ викладач має можливість створити багатовимірне середовище для розвитку всіх складників усного мовлення – від артикуляції та інтонації до діалогічної взаємодії, аргументації та спонтанності.

Ми проаналізували й узагальнили основні групи цифрових інструментів, їх можливості, педагогічні переваги та принципи інтеграції для навчання усного мовлення:

1. Платформи відеоконференцій

Zoom, Microsoft Teams, Google Meet забезпечують синхронну мовленнєву взаємодію. Основні можливості: breakout rooms, запис занять, демонстрація матеріалів, чат, реакції та “рука”. Використання сприяє створенню реалістичних діалогів, миттєвому зворотному зв’язку, підвищенню автономії студентів і розвитку відеокommунікаційної компетентності.

2. Інтерактивні дошки та візуалізаційні інструменти. Jamboard, Miro, Padlet дозволяють візуалізувати завдання, організовувати групові проєкти, колективно структурувати думки та проводити комунікативні ігри. Це підвищує інтерактивність уроку, стимулює монологічне та діалогічне мовлення і дозволяє зберігати результати діяльності.

3. Платформи для асинхронних записів. Flipgrid, Loom, YouTube Studio дають можливість записувати відео-відповіді та презентації. Переваги: тренування вимови та інтонації, повторний перегляд для самоконтролю, створення мовленнєвого портфоліо та зменшення психологічного тиску.

4. Віртуальні симулятори спілкування. VR-технології (VirtualSpeech, Immerse, Mondly VR) моделюють автентичні комунікативні ситуації, тренують спонтанне мовлення та реакції у безпечному середовищі. Підвищують мотивацію через ігровий формат, хоча наразі обмежені у масовій освіті.

5. Голосові асистенти та додатки для вимови. Google Assistant, Siri, Alexa, Elsa Speak, Speechling забезпечують автоматичний аналіз голосу, вимови, інтонації та ритму. Вправи адаптуються до рівня студента, дозволяючи самостійно тренувати мовлення поза класом.

6. Інструменти для ігор та комунікативних розігрівів. Kahoot, Quizlet Live, Wordwall, Mentimeter використовуються для ігрових дискусій, усного тренування та “warm-up” питань. Підвищують залученість студентів і створюють позитивний емоційний фон.

7. Соціальні мережі як середовище неформального мовлення. Instagram, TikTok, Telegram, Discord дозволяють інтегрувати автентичні практики: створення коротких відео, обговорення новин, голосові чати, коментування постів англійською. Платформи формують цифрову комунікативну компетентність.

8. Інструменти ШІ для тренування усного мовлення. ChatGPT Voice, TalkBack, Replika, Speako імітують реального співрозмовника, моделюють діалоги та рольові ситуації, аналізують помилки та персоналізують завдання. Особливо корисні для студентів без доступу до носіїв мови.

Цифрові інструменти у навчанні мовлення відкривають багато можливостей, але й викликають труднощі. Вони розширюють ресурси, дають доступ до автентичних матеріалів та створюють гнучке середовище для практики, що підвищує мотивацію та автономність студентів. Однак проблеми виникають через технічні обмеження і цифрову нерівність, а також ризик перевантаження технологіями. Педагогам потрібно адаптувати методики та розвивати цифрову компетентність для ефективної інтеграції. Успіх залежить від технічної підготовки, методичної майстерності та збалансованого використання інновацій.

Висновки. Дослідження показало, що розвиток усного мовлення у сучасному освітньому середовищі можливий лише при поєднанні традиційних методик і цифрових технологій. Ефективне формування мовлення вимагає системної взаємодії студентів, подолання комунікативних бар’єрів, застосування кооперативних стратегій та створення автентичних ситуацій спілкування. Порівняльний аналіз онлайн- і очного форматів засвідчив, що кожен має свої переваги: очне навчання сприяє природності та невербальній комунікації, а онлайн відкриває доступ до цифрових інструментів і гнучкості. Найкращі результати досягаються при комбінуванні обох форматів. Важливо використовувати мовленнєві та психологічні вправи для подолання страху і невпевненості. Аналіз цифрових платформ підтвердив їхню здатність розширювати можливості мовленнєвої практики, підвищувати мотивацію та створювати багатоканальні умови для розвитку мовлення. Однак їх ефективність залежить від методичної підготовки викладача та технічної доступності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Horwitz E. K., Young D. J. Language Anxiety: From Theory and Research to Classroom Implications. Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1991. 192 p.
2. Kagan S., Kagan M. Multiple Intelligences: The Complete MI Book. San Clemente, CA: Kagan, 1998. 720 p.
3. Lackman K. Teaching Speaking Sub-Skills. Ken Lackman & Associates, 2010. 22 p. URL: chrome-extension://kdpelmjpfafjppnhbloffcjpeomlnpah/https://www.kenlackman.com/files/speakingskillssample_2_2.pdf (дата звернення: 11.06.2020).
4. Willis Jane R. A Framework for Task-Based Learning. Longman, 1996. 183 p.

REFERENCES

1. Horwitz, E. K., Young D. J. (1991). Language Anxiety: From Theory and Research to Classroom Implications. Englewood Cliffs: Prentice Hall. 192
2. Kagan, S., Kagan, M. (1998). Multiple Intelligences: The Complete MI Book. San Clemente, CA: Kagan. 720
3. Lackman, K. (2010). Teaching Speaking Sub-Skills. Ken Lackman & Associates. URL: chrome-extension://kdpelmjpfafjppnhbloffcjpeomlnpah/https://www.kenlackman.com/files/speakingskillssample_2_2.pdf (date of access: 11.06.2020).
4. Willis, Jane R. (1996). A Framework for Task-Based Learning. Longman. 183

Дата першого надходження рукопису до видання: 17.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 10.12.2025

Дата публікації: 30.12.2025